

**VOOR
JEZELF**

**VOOR
ELKAAR**

**VOOR
DEN BOSCH**

SP.

Voor Jezelf, Voor Elkaar, Voor Den Bosch

Verkiezingsprogramma SP Den Bosch 2018-2022

Inleiding verkiezingsprogramma SP Den Bosch 2018-2022

2 Kies voor een sociaal Den Bosch!

3 Op woensdag 21 maart 2018 zijn weer de gemeenteraadsverkiezingen, een mooi moment
4 om je stem te laten horen. Die dag is het aan jou om te kiezen!

5 De dag dat we het roer in onze gemeente om kunnen gooien. Geen miljoenen meer naar
6 prestige, maar de mensen centraal. Zo zijn er miljoenen besteed aan de herbouw van wat er
7 ooit bestaan heeft, de aanschaf van een peperduur historisch pand en de bouw van het St.
8 Jansmuseum. En wat te denken van de tientallen miljoenen die gaan worden uitgegeven aan
9 een nieuw theater?

10 Natuurlijk, ook wij vinden dat je zuinig om moet gaan met je historie, maar Den Bosch is
11 geen museum en in de stad wonen mensen van vlees en bloed. Meer van die Bosschenaren
12 kunnen laten genieten van kunst en cultuur zouden wij meer prioriteit geven dan een nieuwe
13 cultuurtempel van tientallen miljoenen, want gelooft maar, de toegangskaartjes voor het
14 nieuwe theater zullen straks zeker niet gratis zijn!

15 Het wordt hoog tijd dat we ons in gaan zetten voor een andere koers. Weg met de hobby's
16 van de bobo's in het stadhuis, de gemeente moet er zijn voor de inwoners!

17 We moeten de aanval openen op de wachttijd van 7 jaar voor een sociale huurwoning, het is
18 natuurlijk te gek voor woorden dat de bouw van betaalbare huurwoningen gigantisch
19 achterblijft bij de behoefte aan dit soort woningen onder de mensen. Hoog tijd dat de
20 overheid weer eens haar verantwoordelijkheid neemt en datgene gaat doen wat de markt
21 niet doet of niet wil doen omdat er te weinig mee verdiend wordt. Daarom, de gemeente
22 gaat weer zelf woningen bouwen, zoals we dat eerder in de vorige eeuw ook deden, gewoon
23 met een eigen gemeentelijk woningbedrijf!

24
25 De 4000 kinderen en hun familie die in armoede leven moeten mee kunnen doen in onze
26 gemeente, elk kind verdient een eerlijke kans op een goede toekomst en dat begint bij het
27 uitbannen van armoede.

Voor een eerlijke sociale dienst

30 Mensen die afhankelijk zijn van de sociale dienst moeten fatsoenlijk geholpen worden en
31 menswaardig worden behandeld.

Voor huishoudelijke hulp zonder marktwerking

34 Mensen die zorg nodig hebben moeten die ook krijgen, zonder afhankelijk te zijn van de
35 grillen van de marktwerking.

Voor meer aandacht voor jongerencultuur

38 De jongeren zijn de toekomst, daarom moeten we de jongeren en de jongerencultuur
39 omarmen.

41 Dit zijn een aantal keuzes die de SP maakt, en we maken nog meer keuzes die je terug kunt
42 vinden in dit verkiezingsprogramma.

43 **Kies daarom 21 maart 2018 voor de SP,**

44 **Kies Voor Jezelf, voor Elkaar, voor Den Bosch**

1 **Verkiezingsprogramma SP Den Bosch 2018-2022**

2 **Voor jezelf, voor elkaar, voor Den Bosch**

3

4 **Zorg**

5 *Vraag aan mensen wat het belangrijkste voor ze is en vaak krijg je dan als antwoord:*
6 *gezondheid. De gemeente heeft de laatste jaren steeds meer verantwoordelijkheden*
7 *op het gebied van zorg gekregen. Jeugdzorg, thuiszorg, aansturing van de*
8 *wijkzorgteams, et cetera. De SP vindt dat wie zorg nodig heeft, die moet kunnen*
9 *krijgen. Zonder financiële drempels en zonder te veel bureaucratie. De*
10 *zorgmedewerkers zijn daarvoor onmisbaar en moeten dus goed hun werk kunnen*
11 *doen voor een fatsoenlijke beloning.*

12 **Onze voorstellen:**

- 13 - De sociale wijkteams die in de wijken actief zijn uitbreiden met mensen en
14 middelen.
- 15 - Wachttijden voor hulp vooral in de jeugdzorg en GGZ opheffen. Kinderen met
16 psychische stoornissen moeten direct geholpen worden en niet op een
17 wachtlijst komen staan.
- 18 - Meer uren voor thuiszorg. Men kan niet in twee uur een huis schoonmaken en
19 ook nog tijd hebben voor een praatje.
- 20 - Mantelzorgers die geen geld hebben moeten extra hulp in kunnen kopen. Om
21 ze te ondersteunen maken we die extra hulp kosteloos. Nu kunnen alleen
22 mantelzorgers die geld hebben extra uren thuiszorg of bijvoorbeeld hulp bij
23 tuinonderhoud inkopen.
- 24 - Maatwerk voor alle hulp bij één loket. Nu moet je voor verschillende
25 hulpvragen naar allerlei verschillende loketten. Dat maken we makkelijker
26 door alles onder een loket te voegen. Dat geldt voor thuiszorg, het aanvragen
27 van hulpmiddelen, bijdrage voor sport- en cultuurdeelname, hulp bij schulden
28 en armoede, et cetera.
- 29 - Wijkpleinen laagdrempelig houden en dus op plaatsen die voor iedereen
30 makkelijk te vinden zijn, bijvoorbeeld in de buurt van winkels of scholen.
- 31 - De gemeente gaat het eigen risico van de zorgverzekering compenseren voor
32 mensen met een inkomen tot 120% van het minimum.
- 33 - Als mensen met een WMO-hulpmiddel verhuizen vanuit een andere gemeente
34 nemen we het contract voor dat hulpmiddel over.
- 35 - De SP kiest voor de Zeeuwse methode van aanbesteden bij de Zorg. Hierbij is
36 niet de hoogte van het bedrag leidend, maar wat partijen voor een vaststaand
37 bedrag kunnen leveren aan zorg.
- 38 - De huishoudelijke zorg wordt een gemeentelijke dienst, zo zijn cliënten
39 verzekerd van de zorg die nodig is en de zorgverleners verzekerd van
40 fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden.

- 1 - Ruim 14% van de kinderen in Den Bosch gaat niet naar de tandarts, daarom
2 moet er meer aandacht komen voor de schooltandarts.
3 - De sociaal-economische gezondheidsverschillen moeten worden verkleind.
4

5

6 **Armoede en schulden.**

7 *Nederland is rijk, maar niet alle Nederlanders zijn rijk. De gevolgen van armoede*
8 *werken door op vele gebieden. We weten dat arme mensen minder lang leven en*
9 *ook minder lang gezond zijn, dat het voor de kinderen die in armoede opgroeien*
10 *vaak moeilijk is om daaruit te komen en dat armoede ook grote gevolgen heeft voor*
11 *het sociale leven van mensen. De SP vindt dat mensen die kunnen werken ook*
12 *moeten werken, maar dat het vangnet voor mensen die dat niet kunnen ook echt*
13 *voldoende moet zijn om mee te kunnen doen in de maatschappij. Armoede is niet*
14 *nodig en de SP vindt het onacceptabel dat het voorkomt in ons land en in onze*
15 *gemeente.*

16 **Onze voorstellen:**

- 17 - Mensen met schulden sneller in beeld brengen en dus inzetten op preventie.
18 - De gemeente neemt schulden van jongeren (tot 27 jaar) over en maakt een
19 afspraak met de schuldeisers en de jongere. Zo loopt de schuld niet verder op en
20 krijgt de jongere ruimte om de schuld af te lossen.
21 - Bij een aanvraag voor bijstand worden direct toeslagen aangevraagd. Denk aan
22 huur- en zorgtoeslag, het kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag. Dat
23 geldt ook voor de gemeentelijke regelingen voor mensen met een laag inkomen:
24 collectieve ziektekostenverzekering, tegemoetkoming bij sport of bibliotheek,
25 individuele inkomenstoelage en toegang tot voedselbank.
26 - We bieden mensen - die na drie jaar geen recht meer hebben op een pakket van
27 de voedselbank - een noodhulp pakket.
28 - Betere samenwerking tussen WeenerXL (de sociale werkvoorziening) en de
29 mensen van de schulddienstverlening.
30 - Geen huisuitzettingen meer, vooral als er kinderen bij betrokken zijn. Ook geen
31 afsluiting meer van water en stroom. Dit brengt veel meer kosten met zich mee,
32 dan wanneer de gemeente met echte hulp deze mensen gaat helpen.
33 - Voor gemeentelijke schulden gaan we incassobureaus die schulden opkopen van
34 andere incassobureaus weren. Deze bureaus gaan alleen voor eigen gewin,
35 houden geen rekening met de schuldenaar en zetten mensen aan tot
36 onmogelijke betalingsafspraken om zo de kosten op te kunnen voeren.
37 - Den Bosch moet een jeugdloonvrije gemeente worden.
38 - De voedselbank en andere armoedeverzoeken zullen we steunen, hoewel het
39 streven blijft om deze zo snel mogelijk overbodig te maken. Dit is mogelijk in een
40 rijk land als Nederland.

1

2 **Werk en inkomen**

3 *Een uitkering is geen loon! De SP is al jaren kritisch op WeenerXL (de sociale*
4 *werkvoorziening), omdat mensen er zonder toekomstperspectief aan het werk*
5 *worden gezet met behoud van uitkering. Ook de bejegening bij WeenerXL hebben*
6 *we meerdere keren aan de kaak gesteld, onder andere via ons zwartboek.*

7 **Onze voorstellen:**

- 8 - Geen gratis arbeiders waar eerst betaalde krachten werkten.
- 9 - Bij- of omscholing voor mensen die dat willen en kunnen.
- 10 - Luisteren naar de mensen die een uitkering hebben of komen aanvragen en
- 11 vervolgens maatwerk leveren.
- 12 - Zet alle gesprekken die gevoerd worden met Weener XL helder op papier, ook
- 13 voor de cliënt.
- 14 - Ondersteuning bij alle bureaucratie waar men mee te maken krijgt bij een
- 15 aanvraag of een aanvulling op de bijstandsuitkering.
- 16 - Geen sollicitatieplicht of re-integratie traject voor mensen boven de 55 jaar en
- 17 voor moeders met jonge kinderen tot 12 jaar, tenzij deze mensen dat zelf willen.
- 18 - Bejegen de mensen met een uitkering met respect: niemand zit voor zijn lol thuis.
- 19 - De Bossche Investerings Maatschappij (BIM) dient bij haar activiteiten ook te
- 20 kijken naar het binnenhalen en opzetten van werkgelegenheid voor de Bossche
- 21 beroepsbevolking, en dan vooral voor laaggeschoold werk.
- 22 - Ook het bevorderen van hergebruik van materialen (circulaire economie) verdient
- 23 volop aandacht, om zo naast het scheppen van extra banen bij de inzameling van
- 24 deze grondstoffen ook het milieuvraagstuk te helpen oplossen.
- 25 - De inzet van WeenerXL dient er vooral op gericht te zijn om mensen naar vast
- 26 betaald werk te laten doorstromen.
- 27 - De gemeente neemt schoonmakers, cateringmedewerkers en dergelijke weer
- 28 gewoon zelf in dienst, in plaats van deze mensen extern in te huren.

29 **Wonen**

30 *De SP verzet zich al jaren tegen de sloop en de verkoop van sociale huurwoningen,*
31 *vooral omdat er niet voldoende nieuwe sociale huurwoningen werden gebouwd. Het*
32 *gevolg daarvan is dat de wachtlijsten jaar na jaar oplopen. Tevens stijgen de huren*
33 *ook jaar na jaar, waardoor mensen ook in de problemen komen. Er is ook een tekort*
34 *aan betaalbare woningen voor mensen die niet in aanmerking komen voor een*
35 *sociale huur- of koopwoning.*

36 **Onze voorstellen:**

- 37 - Renovatie van woningen heeft voor de SP de voorkeur boven sloop en
- 38 nieuwbouw. Slopen doen we alleen wanneer renoveren echt niet kan.

- 1 - Wanneer er gesloopt wordt en nieuwbouw wordt gebouwd, krijgen de
- 2 bewoners van de gesloopte woningen voorrang en een terugkeergarantie voor
- 3 een vergelijkbare woning en huurprijs.
- 4 - Corporaties stoppen met de individuele huurverhogingen: alleen de
- 5 inflatiecorrectie mag worden toegepast.
- 6 - De SP wil dat er wordt gestart met een gemeentelijk woningbouwbedrijf, om
- 7 zo de bouw van betaalbare sociale huurwoningen te borgen.
- 8 - Salarissen van bestuurders van woningbouwcoöperaties voldoen per direct
- 9 aan de Balkenendenorm. Zo blijft er geld over voor duurzame investeringen
- 10 en niet voor de portemonnees voor directeuren.
- 11 - De SP wil een gemeentelijk meldpunt waar huurders naartoe kunnen als zij
- 12 last hebben van een huisjesmelker of als er vermoedens zijn van onveilige
- 13 woonomstandigheden.
- 14 - De wachtgeldregeling van woonservice wordt afgeschaft.
- 15 - Labels (bijvoorbeeld 55+ of het seniorenlabel) worden alleen van woningen
- 16 gehaald als er een aantoonbaar overschot is aan dergelijk gelabelde
- 17 woningen. Ook dienen bewoners vanaf het eerste moment betrokken te
- 18 worden als dit voornemen er is.
- 19 - De panden van particuliere woningverhuurders, die meerdere woonruimtes
- 20 verhuren in één pand, worden vaker gecontroleerd op veiligheid.
- 21 Huisjesmelkers die herhaaldelijk de fout ingaan, worden stevig aangepakt.
- 22 - Er komt een woonlastenfonds waar huurders met plotselinge betaalproblemen
- 23 aan kunnen kloppen voor hulp. De huur wordt dan vanuit dit fonds betaald,
- 24 terwijl de huurders tijd krijgen om een baan te zoeken. Zo kunnen
- 25 huisuitzettingen en ergere problemen worden voorkomen.
- 26 - Het fonds voor huiseigenaren die in de problemen komen met de betaling van
- 27 hun hypotheek houden wij in stand.
- 28 - Huurders worden meer betrokken bij veranderingen die de woningcorporatie
- 29 wil doorvoeren.
- 30 - Er worden in Den Bosch geen tijdelijke huurcontracten meer aangeboden aan
- 31 huurders.
- 32 - De gemeente werkt samen met de woningbouwcorporaties om woningen
- 33 duurzaam te (ver)bouwen.

34

35 **Nieuwbouw:**

- 36 - Gezien de wachttijd van gemiddeld bijna 7 jaar dienen er meer sociale
- 37 huurwoningen worden gebouwd. De SP zet in op 35% sociale huur en sociale
- 38 koop, 35% middelduur en 30% duur. Zo openen we de aanval op de
- 39 wachttijden.
- 40 - De SP wil dat er langdurige afspraken worden gemaakt met particuliere
- 41 verhuurders die woningen verhuren voor een huursom onder de
- 42 liberalisatiegrens (€710,92). Dit om te voorkomen dat de prijzen onbetaalbaar
- 43 worden voor huurders, of de woningen verkocht worden.

- 1 - De SP wil dat er altijd aandacht is voor mogelijk nieuwbouwlocaties voor
2 woningen.
- 3 - Om een goede mix in wijken te realiseren, worden er ook sociale
4 huurwoningen gebouwd waar nu voornamelijk dure huurwoningen en
5 koopwoningen staan. Dit om segregatie tegen te gaan.
- 6 - De SP is voorstander van het bouwen conform CPO (Collectief Particulier
7 Opdrachtgeversschap, een groep toekomstige bewoners vormen een
8 vereniging en zijn dan als vereniging projectontwikkelaar van hun nieuwbouw
9 huizen)
- 10 - Waar mogelijk blijven we leegstaande kantoren en andere panden ombouwen
11 naar woningen.
- 12 - Gemeentelijk vastgoed dat geschikt is om te verbouwen naar woningen wordt
13 aangeboden bij woningbouwcorporaties.
- 14 - Projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties krijgen korting op de
15 grondprijs als ze woningen bouwen tot aan de liberalisatiegrens.
- 16 - De SP wil graag minimaal een pilot met een huurteam in onze gemeente die
17 huurprijzen controleert op basis van puntentelling.
- 18 - Het huurteam fungeert ook als meldpunt voor misstanden in verhuurde
19 huizen.

20 **Bereikbaarheid en verkeer**

21 *Bereikbaarheid is belangrijk en niet alleen voor mensen die een auto hebben. Goede*
22 *fietsvoorzieningen en goed openbaar vervoer is essentieel, vooral in een tijd waarin*
23 *jongeren vaker langer thuis blijven wonen (bijvoorbeeld tijdens hun studie), ouderen*
24 *langer zelfstandig blijven wonen en de voorzieningen steeds meer gecentraliseerd*
25 *zijn.*

26 **Onze voorstellen:**

- 27 - Niet alleen de binnenstad moet goed bereikbaar zijn, ook de (dorps)kernen
28 moeten goed bereikbaar zijn door middel van openbaar vervoer. Ook moeten
29 de routes belangrijke punten zoals verzorgingshuizen en dergelijke aandoen.
- 30 - De SP is voorstander van gratis OV voor 65-plussers.
- 31 - Het OV moet emissieloos zijn.
- 32 - Als er initiatieven zijn vanuit bewoners om een buslijn of ander vervoer te
33 starten, zal de gemeente hen ondersteunen. Ook moet de gemeente zorgen
34 voor continuïteit indien de initiatiefnemers ermee stoppen. Zo waarborgen we
35 de bereikbaarheid.
- 36 - Fietspaden krijgen de rode kleur, opdat voor iedereen duidelijk is dat het een
37 fietspad betreft.
- 38 - In de binnenstad rijden er alleen nog kleine bussen, zo garanderen we de
39 veiligheid.
- 40 - Voor mensen met een laag inkomen moet er een OV-kaart beschikbaar
41 worden gesteld. Op die kaart staat het minimumbedrag dat erop moet staan
42 om te kunnen reizen.

- 1 - De SP wil geen goederentreinen met gevaarlijke stoffen door de stad. De
2 Betuweroute is er speciaal voor aangelegd.

3

4 **Openbare ruimte**

5 *Het woord zegt het al: de openbare ruimte is ruimte van ons allemaal. De overheid*
6 *moet zorgen voor een goede, veilige basis en ook voor goed onderhoud. De*
7 *bewoners moeten meer te zeggen krijgen over wat er in de openbare ruimte in hun*
8 *omgeving gebeurt. Of het nu om bomen, bankjes of geveltuintjes gaat: bewoners*
9 *moeten betrokken worden en inspraak hebben bij de inrichting van buurt.*

10 **Onze voorstellen:**

- 11 - De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte.
12 Indien bewoners zelf initiatieven hebben, zal de gemeente zich meewerkend
13 opstellen.
- 14 - De 'Buiten Beter'-app is een goed instrument waarmee bewoners onder
15 andere achterstallig onderhoud, kapot straatmeubilair en vervuiling kunnen
16 melden. Deze app is nog lang niet bij iedereen bekend en dit moet
17 veranderen.
- 18 - De SP vindt dat bewoners vanaf het eerste moment betrokken moeten worden
19 bij plannen om hun directe woonomgeving aan te passen.
- 20 - Onze gemeente beschikt over veel bomen. Sommige bomen hebben grote
21 kans op ziektes. Dit risico moeten we bij de wortels aanpakken, letterlijk. Als
22 we die meer ruimte en de juiste grond geven, worden bomen sterker.
- 23 - Op alle afvalbakken in parken en bij plassen komen kleppen, om te
24 voorkomen dat het afval naast de bakken belandt door vogels.
- 25 - Er komen weer bankjes op centrale plekken in de binnenstad.

26 **Milieu en duurzaamheid**

27 *De gemeente Den Bosch wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Om dat te realiseren,*
28 *moeten we hard aan de slag.*

29 **Onze voorstellen:**

- 30 - De gemeente biedt (horeca)ondernemers de mogelijkheid om een energiescan
31 te laten doen, waarmee ze de mogelijkheden tot verduurzaming en daarmee
32 ook besparing inzichtelijk krijgen.
- 33 - We ondersteunen lokale initiatieven op het gebied van verduurzaming.
- 34 - Om zwerfafval tegen te gaan (zoals grote meubels et cetera) wil de SP dat
35 bewoners eens per jaar gratis grofvuil mogen laten ophalen. Daarnaast moet
36 het maken van een afspraak voor het (betaald) laten ophalen van grofvuil,
37 gemakkelijker worden. Nu moeten mensen een hele dag thuisblijven als ze
38 een afspraak hebben gemaakt: dat kan handiger.
- 39 - Meer natuur, speelplekken en volkstuinen in en om de stad op braakliggende
40 terreinen.

- 1 - Bij nieuwbouwprojecten worden geen nieuwe gasaansluitingen aangelegd.
- 2 - De gemeente richt zelf een energiebedrijf op, zodat de opbrengsten van
- 3 maatregelen met betrekking tot duurzame energie ten goede komen aan de
- 4 inwoners.
- 5 - Als er windmolens geplaatst worden, moeten de omwonenden mee kunnen
- 6 profiteren.
- 7 - Door schonere lucht en aanpak van geluidshinder leven mensen aangenamer
- 8 en langer. Dit aspect moet bij (nieuw)bouwplannen altijd meegenomen
- 9 worden.
- 10 - Daarom gaan we ook de meest vervuilende personenauto's uit de binnenstad
- 11 weren en kijken we ook naar de straten met de meeste fijnstofvervuiling rond
- 12 het centrum.
- 13 - We gaan verder met de subsidiemogelijkheden voor mensen die hun huis
- 14 willen voorzien van zonnepanelen en dergelijke en voegen de mogelijkheid toe
- 15 van het verlenen van een renteloze lening voor dit soort investeringen.
- 16 - De gemeente ondersteunt het plan om op alle daken van scholen
- 17 zonnepanelen te leggen, bijvoorbeeld door elk vijfde zonnepaneel te
- 18 sponsoren.

19 **Cultuur en sport**

20 *Cultuur en sport zijn belangrijk voor mensen. Voor de SP is het dan ook belangrijk*
21 *dat deze basisvoorzieningen voor iedereen bereikbaar zijn, ongeacht de dikte van*
22 *hun portemonnee.*

23 **Onze voorstellen:**

- 24 - Voor gehandicapte sporters wordt er een fonds ingesteld dat zoveel mogelijk
- 25 alle extra kosten die zij moeten maken (bijvoorbeeld reiskosten en
- 26 materiaalkosten) opvangt.
- 27 - De programma's voor cultuureducatie op scholen worden voortgezet en zo
- 28 nodig uitgebreid.
- 29 - Kinderen uit gezinnen met een inkomen op bijstandsniveau moeten gewoon
- 30 kunnen sporten en cultureel actief kunnen zijn, zonder financiële beperkingen.
- 31 De Bijzondere Bijstand zal daarvoor gaan werken met een speciaal
- 32 KindCultuurBudget en een KindSportBudget.
- 33 - De SP is voorstander van een extra zwembad in Den Bosch West.
- 34 - We leven in een waterrijk land en het is belangrijk dat alle kinderen de kans
- 35 krijgen om te leren zwemmen. Daarom zijn we voorstander van het
- 36 herinvoeren van het schoolzwemmen.
- 37 - De amateurkunst (van fanfare tot bands tot toneelclubs tot dancecrews) willen
- 38 we extra ondersteunen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van
- 39 gemeentelijk vastgoed als goedkope repetitieruimte.
- 40 - We bouwen geen duur St Jansmuseum.
- 41 - Het Theater aan de Parade moet gerenoveerd worden. We zijn geen
- 42 voorstander van nieuwbouw.

- 1 - De SP is voorstander van het schoolzwemmen en wil schoolzwemmen daarom
- 2 weer invoeren.
- 3 - Meer gymles, die bovendien door vakleerkrachten verzorgd moet worden.
- 4 - Het sportfonds om sportdeelname door jongeren te stimuleren wordt
- 5 uitgebreid.
- 6 - Meer sport- en speelvoorzieningen voor de jeugd, vooral ook vrije speelruimte

7 **Welzijn en wijken**

8 *Je woont in een gemeente, maar ook in een wijk en juist daar zijn voorzieningen*
9 *nodig. We weten dat er veel eenzaamheid is: met kleinschalige activiteiten dicht bij*
10 *huis willen we daar wat aan doen. Kinderen moeten in de wijk veilig kunnen spelen*
11 *en daar moet voldoende ruimte voor zijn. Ook jongeren hebben een plek in de wijk*
12 *nodig. Als gemeente willen we dat alle mensen in onze gemeente zichzelf kunnen*
13 *zijn zonder gediscrimineerd te worden.*

14 **Onze voorstellen:**

- 15 - Het gemeentelijke vastgoed wordt ingezet om de mensen in de wijken een
- 16 goede plek te bieden voor sociale activiteiten. De wijkraden kunnen per half
- 17 jaar ruimte toewijzen aan bijvoorbeeld: kaartclubs, kookgroepjes et cetera uit
- 18 de wijk. Zo kunnen we onder andere eenzaamheid terugdringen.
- 19 - Na het roze jaar 2017, blijven we extra aandacht houden voor de LHBT-
- 20 gemeenschap. We doen dat onder andere door het instellen van een prijs voor
- 21 de klas uit het basis- of voortgezet onderwijs die het beste project op het
- 22 gebied van gender- en/of seksuele diversiteit heeft bedacht.
- 23 - Door middel van een grote campagne zorgen we ervoor dat het
- 24 discriminatiemeldpunt RADAR algemeen bekend is en dat mensen dus weten
- 25 waar ze zich kunnen melden.
- 26 - Er moeten ouderenontmoetingsplaatsen in de buurten komen.
- 27 - Tenminste de landelijke speelnorm in de wijken moet gehanteerd worden.
- 28 - Om inburgering te bevorderen, krijgen nieuwkomers vanaf de eerste dag les
- 29 in de Nederlandse taal en cultuur.
- 30 - Veel wordt tegenwoordig door vrijwilligers gedaan, die moeten we dus zo veel
- 31 mogelijk bijstaan bijvoorbeeld door middel van scholing,
- 32 vrijwilligersverzekering, et cetera.
- 33 - De gemeente moet rekening houden met inwoners die laaggeletterd zijn.
- 34 Waar nodig wordt laaggeletterdheid aangepakt.

35 **Veiligheid**

36 *Iedereen heeft het recht om veilig op te groeien. Onveiligheid en ook gevoelens van*
37 *onveiligheid moeten worden aangepakt. De pakkans voor daders moet vergroot*
38 *worden. Daarnaast moeten we ook zorgen dat voorkomen wordt dat mensen hun*
39 *toevlucht nemen tot criminaliteit.*

40 **Onze voorstellen:**

- 1 - De SP wil dat er wordt doorgedaan met de 'ontpatsering': het afpakken van
2 datgene waar criminelen aanzien door krijgen. Voor iedere inwoner van de
3 gemeente moet zichtbaar zijn dat misdaad niet loont.
4 - Buurtbewoners worden betrokken bij het veiliger maken van hun buurt. Dit
5 geldt ook voor verkeersveiligheid, onderhoud van de openbare ruimte en
6 sociale veiligheid.
7 - De SP vindt dat de gemeente te allen tijde signalen vanuit bewoners over
8 onveilige situaties heel serieus moet oppakken.
9 - Cameratoezicht voeren we alleen in op plaatsen waar men soms lange tijden
10 moet wachten, zoals het station.
11 - Om zwerfafval tegen te gaan, zoals grote meubels, wil de SP dat bewoners
12 één keer per jaar gratis grofvuil mogen laten ophalen.
13 - Er komt meer aandacht voor overlast in en bij parken.
14 - De SP bepleit uitbreiding van de financiering door de gemeente van
15 preventieve projecten voor jongeren, uit te voeren door de HALT-bureaus.
16 Vooral waar deze projecten gericht zijn op het voorkomen van schoolverzuim,
17 een alom erkende risicofactor voor later crimineel gedrag.

18 **Bestuur**

19 *De gemeente is er voor de mensen en niet andersom. We zijn dienstbaar aan de*
20 *bevolking. We denken mee, faciliteren waar nodig en zorgen ervoor dat we*
21 *toegankelijk zijn.*

22 **Onze voorstellen:**

- 23 - Inhuur van externe ambtenaren wordt ingeperkt. Daarbij is de SP voor
24 transparantie en zullen de kosten die hieraan verbonden zijn, inzichtelijk zijn.
25 - Het alleen maar op afspraak bij de gemeente terecht kunnen, wordt weer
26 teruggedraaid. Je moet gewoon even binnen kunnen lopen.
27 - Vragen aan en klachten over de gemeente worden zo spoedig mogelijk op een
28 correcte manier afgehandeld.
29 - Inspraak wordt serieus genomen. Er wordt de tijd voor genomen, voorstellen
30 worden serieus bekeken en bezwaren worden grondig onderzocht. De
31 uiteindelijke uitkomst wordt met de mensen die het aangaat goed
32 doorgesproken.
33 - Als er een subsidie wordt aangevraagd die via verschillende beleidsterreinen
34 en dus afdelingen loopt, dan heeft de subsidieaanvrager daar geen last van.
35 - De gemeente zorgt ervoor dat bij samenwerkingsverbanden tussen
36 gemeenten goede afspraken worden gemaakt over hoe de verschillende
37 gemeenteraden toch invloed hebben op besluiten die in samenwerking met
38 andere gemeentes gemaakt worden.
39 - De gemeente moet er alles aan doen om ervoor te zorgen dat iedere wijk een
40 bewonersplatform of actief wijkcomité heeft. Dat kan door bij wijkavonden
41 actief mensen te organiseren voor hun eigen wijk.

- 1 - De wijkraden en buurtcomités dienen democratisch gekozen te worden.
- 2 Tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen kunnen bewoners ook kiezen wie
- 3 hen vertegenwoordigt op wijkniveau.
- 4 - Jongeren en inwoners met een migratieachtergrond zijn nu nog te weinig
- 5 betrokken bij zaken die de buurt aangaan. De gemeente gaat deze groepen
- 6 actief benaderen opdat ook zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan een
- 7 leefbare en sociale buurt.
- 8 - Bewoners moeten eerder, meer en beter dan nu betrokken worden bij
- 9 plannen in hun buurt.
- 10 - De gemeente moet vaker via wijkenquêtes alle bewoners naar hun mening
- 11 vragen over belangrijke besluiten over de wijk. Op basis van de reacties
- 12 worden besluiten zo nodig aangepast.
- 13 - De SP vindt dat de gemeente geen subsidie moet verstrekken aan instellingen
- 14 waar salarissen boven de Balkenendenorm worden uitbetaald.
- 15 - De SP is voorstander van gereguleerde wietteelt binnen onze
- 16 gemeentegrenzen.
- 17 - De SP is een voorstander van een correctief referendum.

18 **Ondernemers in Den Bosch**

19 *De kracht van onze binnenstad is dat er veel unieke winkels zijn die je niet in elke*
20 *stad vindt. Als SP willen we dit behouden. Voor veel kleine zelfstandigen is het*
21 *onbetaalbaar om een arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten. Vandaar ook*
22 *dat velen niet verzekerd zijn en in geval van arbeidsongeschiktheid in de bijstand*
23 *terecht komen.*

24 **Onze voorstellen**

- 25 - De SP wil dat de gemeente het voortouw neemt in het regelen van een
- 26 collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen en ZZP'ers,
- 27 zodat er een betaalbaar alternatief is.
- 28 - Ook gaan we leegstand in buurten tegen door leegstaande ruimten te
- 29 gebruiken voor kleine, niet-overlast gevende bedrijven of buurtbewoners.
- 30 - Om de lokale middenstand te behouden, moeten we terughoudend zijn met
- 31 het onbeperkt uitbreiden van het aantal vierkante meters winkelloppervlakte.
- 32 - De gemeente betaalt altijd op tijd dus binnen 30 dagen.
- 33 - Bij aanbestedingsprocedures wordt rekening gehouden met de kleinere lokale
- 34 bedrijven, zodat die ook mee kunnen dingen.

35 **Hoe gaan we dat betalen?**

36 *Als SP maken we fundamenteel andere keuzes als het gaat om onze gemeente.*
37 *Dat betekent bijvoorbeeld dat we een groot aantal projecten die de gemeente de*
38 *laatste jaren heeft uitgevoerd, niet of heel anders gedaan zouden hebben.*

39 *Wij kiezen er bijvoorbeeld niet voor om dure nieuwe gebouwen neer te zetten of*
40 *aan te kopen, of om voor veel geld een poging te wagen om bijvoorbeeld*
41 *Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Van Agrifood wordt steeds gezegd dat*

1 *het effect heeft, maar dat is totaal niet aangetoond en te controleren en daar*
2 *zouden wij dus ook mee stoppen. Ook vinden wij dat de gemeente te veel*
3 *uitgeeft aan de eigen organisatie zoals bijvoorbeeld miljoenen aan externe*
4 *inhuur.*

5 *Er **is** geld en de SP vindt dat het terecht moet komen waar het nodig is en niet bij*
6 *de bestuurders. De hondenbelasting vinden wij een oneerlijke belasting en*
7 *behalve het gedeelte dat gebruikt wordt voor voorzieningen voor honden en de*
8 *bestrijding van de overlast van honden, vinden wij dat de hondenbelasting*
9 *afgeschaft moet worden.*